

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (desátého senátu)

22. listopadu 2018*

„Řízení o předběžné otázce – Nařízení (ES) č. 861/2007 – Evropské řízení o drobných nárocích –
Článek 2 odst. 1 a čl. 3 odst. 1 – Oblast působnosti – Pojem ‚strany‘ – Přeshraniční případy“

Ve věci C-627/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Okresního soudu Dunajská Streda (Okresní soud v Dunajské Stredě, Slovenská republika) ze dne 18. září 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 8. listopadu 2017, v řízení

ZSE Energia, a.s.

proti

RG,

za účasti:

ZSE Energia CZ, s.r.o.,

SOUDNÍ DVŮR (desátý senát),

ve složení F. Biltgen, předseda osmého senátu vykonávající funkci předsedy desátého senátu, E. Levits (zpravodaj) a M. Berger, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za slovenskou vládu B. Ricziovou, jako zmocněnkyní,
- za portugalskou vládu M. J. Castello-Branco, L. Inez Fernandesem a M. Figueiredem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi M. Heller a A. Tokárem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

* Jednací jazyk: slovenština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 odst. 1 a čl. 3 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích (Úř. věst. 2007, L 199, s. 1), ve znění nařízení Rady (EU) č. 517/2013 ze dne 13. května 2013 (Úř. věst. 2013, L 158, s. 1) (dále jen „nařízení č. 861/2007“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi ZSE Energia, a.s. a RG ve věci vymáhání pohledávky ve výši 423,74 eura s příslušenstvím.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 861/2007

- 3 V bodě 7 odůvodnění nařízení č. 861/2007 se uvádí:
„[...] V přeshraničních případech jsou překážky rychlého vydání rozhodnutí s nízkými náklady ještě zvláště výrazné. Je tedy nezbytné zavést evropské řízení o drobných nárocích. Cílem tohoto řízení by měl být zjednodušený přístup ke spravedlnosti. [...]“
- 4 V bodě 8 odůvodnění tohoto nařízení se upřesňuje:
„Evropské řízení o drobných nárocích by mělo zjednodušit a urychlit řízení o sporech týkajících se drobných nároků v přeshraničních případech a snížit náklady na ně, a to tím, že vedle možností existujících v rámci práva členských států, jež zůstanou nedotčeny, nabídne další volitelný nástroj. [...]“
- 5 Bod 11 odůvodnění uvedeného nařízení zní takto:
„Pro usnadnění zahájení evropského řízení o drobných nárocích by měl žalobce podat návrh vyplněním vzorového žalobního formuláře a jeho podáním u soudu. [...]“
- 6 Článek 1 odst. 1 téhož nařízení stanoví:
„Toto nařízení zavádí evropské řízení o drobných nárocích, jehož cílem je zjednodušit a urychlit řízení o sporech týkajících se drobných nároků v přeshraničních případech a snížit náklady na ně. Evropské řízení o drobných nárocích je stranám sporu k dispozici jako alternativa k řízení upravenému právními předpisy členských států.“
- 7 Článek 2 odst. 1 nařízení č. 861/2007 stanoví:
„Toto nařízení se vztahuje na občanské a obchodní věci v přeshraničních případech, bez ohledu na povahu soudu, jestliže hodnota nároku bez navýšení o úroky, náklady a výlohy nepřesahuje v době doručení žalobního formuláře k příslušnému soudu částku 2 000 [eur (EUR)]. Nevztahuje se zejména na daňové, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání a opominutí při výkonu státní moci (*acta iure imperii*).“

8 Článek 3 tohoto nařízení zní:

„1. Pro účely tohoto nařízení se přeshraničním případem rozumí případ, ve kterém má alespoň jedna ze stran bydliště nebo místo obvyklého pobytu v jiném členském státě, než je členský stát soudu, u něhož byla podána žaloba.

[...]

3. Rozhodným okamžikem pro určení, zda lze určitý případ považovat za přeshraniční, je den obdržení žalobního formuláře příslušným soudem.“

9 Článek 4 odst. 3 uvedeného nařízení stanoví:

„Nespadá-li nárok do oblasti působnosti tohoto nařízení, soud o tom vyrozumí žalobce. Pokud žalobce žalobu nevezme zpět, projedná ji soud podle procesního práva členského státu, v němž řízení probíhá.“

10 Článek 19 tohoto nařízení zní:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, řídí se evropské řízení o drobných nárocích procesním právem členského státu, v němž řízení probíhá.“

Slovenské právo

11 Podle § 60 zákona č. 160/2015 Z. z., civilný sporový poriadok (občanský soudní řád), ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení, jsou „stranami“ žalobce a žalovaný.

12 Vedlejší účastník řízení je v § 81 tohoto předpisu definován jako ten, kdo se účastní řízení vedle žalobce nebo žalovaného a má právní zájem na výsledku řízení.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

13 ZSE Energia, se sídlem v Bratislavě (Slovenská republika), podala k předkládajícímu soudu žalobu, kterou se v evropském řízení o drobných nárocích domáhá zaplacení pohledávky ve výši 423,74 eura s příslušenstvím.

14 ZSE Energia podala tuto žalobu k předkládajícímu soudu prostřednictvím formuláře A obsaženého v příloze I nařízení č. 861/2007, na kterém byla uvedena jako žalobce 1.

15 Na tomto formuláři je dále jako žalobce 2 uvedena společnost ZSE Energia CZ, s.r.o., se sídlem v České republice. V předmětné žalobě bylo uvedeno, že ZSE Energia CZ uzavřela se společností ZSE Energia dohodu, podle které měla ZSE Energia CZ za provizi spravovat a vymáhat určité pohledávky společnosti ZSE Energia, včetně pohledávky vůči osobě RG s bydlištěm ve Vojce nad Dunajom (Slovenská republika).

16 Žalobkyně 2 na samostatné listině připojené k žalobě oznámila předkládajícímu soudu, že podle § 81 občanského soudního řádu vstupuje do probíhajícího řízení jako vedlejší účastnice řízení, neboť má právní zájem na jeho výsledku.

17 Předkládající soud prostřednictvím formuláře B, obsaženého v příloze II nařízení č. 861/2007, vyzval žalobkyně 1 a 2, aby opravily formulář A. Upozornil na to, že dotčená žaloba obsahuje údaje o dvou žalobkyních, ale ve formuláři se uvádí, že pohledávka má být zaplacena jen žalobkyní 1. Předkládající

soud dospěl k závěru, že žalobkyně 2 není ve skutečnosti žalobcem, a proto žádal, aby v návrhu vystupovala jen žalobkyně 1, nebo aby byla žaloba doplněna o to, jakou pohledávku má žalovaný zaplatit žalobkyni 2.

18 V odpověď na tuto výzvu předložila ZSE Energia předkládajícímu soudu řádně opravený formulář A, na kterém byla jako „žalobce“ uvedena jen tato společnost, zatímco ZSE Energia CZ byla na něm uvedena jen jako „vedlejší účastník řízení“.

19 Předkládající soud nato pojal pochybnost o tom, zda spor, který projednává, představuje přeshraniční případ spadající do oblasti působnosti nařízení č. 861/2007.

20 Za těchto podmínek se Okresný soud Dunajská Streda (Okresní soud v Dunajské Stredě, Slovenská republika) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

1) Musí být pojem ‚jedna ze stran‘ uvedený v čl. 3 odst. 1 nařízení [...] č. 861/2007 [...] vykládán v tom smyslu, že se jím rozumí také ‚vedlejší účastník řízení‘, tedy takový subjekt účastnící se řízení, který není ani navrhovatelem (žalobcem), ani odpůrcem (žalovaným), ale který v řízení vystupuje pouze na podporu navrhovatele (žalobce) nebo odpůrce (žalovaného)?

2) Pokud ‚vedlejší účastník řízení‘ nemá být považován za ‚stranu‘ ve smyslu čl. 3 odst. 1 nařízení 861/2007:

Spadá do oblasti působnosti nařízení č. 861/2007 podle jeho čl. 2 odst. 1 ve spojení s čl. 3 odst. 1 řízení zahájené na žalobním formuláři A [...] mezi navrhovatelem (žalobcem) a odpůrcem (žalovaným), pokud mají bydliště v téže členské zemi, ve které má sídlo i soud, u něhož byla podána žaloba, a jen ‚vedlejší účastník řízení‘ má bydliště v jiné zemi?

K předběžným otázkám

K první otázce

21 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 3 odst. 1 nařízení č. 861/2007 vykládán v tom smyslu, že se pojem „strany“ vztahuje jen na žalobkyni v původním řízení a žalovaného v původním řízení, anebo také na „vedlejší účastníky řízení“ podporující jednu ze stran původního řízení.

22 Úvodem je třeba poukázat na to, že čl. 3 odst. 1 nařízení č. 861/2007 nedefinuje pojem „strany“, ani v tomto ohledu neodkazuje na právo členských států. Podle ustálené judikatury přitom z požadavků na jednotnou aplikaci unijního práva a ze zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Evropské unii (viz zejména rozsudek ze dne 7. srpna 2018, Bichat a další, C-61/17, C-62/17 a C-72/17, EU:C:2018:653, bod 29 a citovaná judikatura).

23 Za těchto podmínek musí být pojem „strany“ uvedený v čl. 3 odst. 1 uvedeného nařízení vykládán v unijním právním řádu autonomně a jednotně.

24 V této souvislosti je třeba shledat, že jen na základě znění čl. 3 odst. 1 nařízení č. 861/2007 nelze s jistotou určit, zda pojem „strany“ nezahrnuje i „vedlejšího účastníka řízení“.

- 25 Dále je k pochybnostem předkládajícího soudu o výkladu pojmu „strany“, vyplývajícím z případné nesoudržnosti slovenské jazykové verze nařízení č. 861/2007, třeba připomenout, že ustanovení unijního práva musí být vykládána a používána jednotně na základě znění vypracovaných ve všech unijních jazycích. V případě rozdílů mezi různými jazykovými verzemi textu unijního práva musí být dotčené ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž je součástí (rozsudek ze dne 1. března 2016, Alo a Osso, C-443/14 a C-444/14, EU:C:2016:127, bod 27).
- 26 K celkové systematice nařízení č. 861/2007 je třeba podotknout, stejně jako učinil předkládající soud, že toto nařízení stanoví jen práva a povinnosti žalobkyně v původním řízení a žalovaného v původním řízení. Formulář A obsažený v příloze I tohoto nařízení musí vyplnit žalobce, respektive „navrhovatel“, a formulář C obsažený v příloze III téhož nařízení žalovaný, respektive „odpůrce“. Naproti tomu s výjimkou těch rubrik formulářů, které nařízení č. 861/2007 vyhrazuje příslušnému soudu, není žádná další rubrika určena pro jiné subjekty případně se účastnící původního řízení.
- 27 Z obecné systematiky nařízení č. 861/2007 lze tudíž dovodit, že s účastí vedlejších účastníků řízení upravených tímto nařízením se nepočítá.
- 28 Tento závěr potvrzuje samotný cíl nařízení č. 861/2007. V bodech 7 a 8 jeho odůvodnění i v jeho článku 1 se totiž zdůrazňuje, že evropské řízení, které je fakultativní, sleduje trojí účel. Tím účelem je zjednodušit, urychlit a zlevnit řízení o sporech týkajících se drobných nároků v přeshraničních případech. Takového cíle by přitom nemohlo být dosaženo, kdyby v zavedeném řízení byla umožněna účast takové třetí osoby, jako je vedlejší účastník řízení.
- 29 V této souvislosti je třeba připomenout, jak učinily slovenská vláda a Komise ve svých vyjádřeních, že unijní normotvůrce vyjádřil při přijímání nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2421 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007 (Úř. věst. 2015, L 341, s. 1), úmysl nerozšiřovat definici přeshraničních sporů, a to navzdory návrhu, který v tomto smyslu učinila Komise [COM (2013) 794 final]. Kdyby bydliště nebo sídlo vedlejšího účastníka řízení v jiném členském státě, než ve kterém mají bydliště nebo sídlo žalobce a žalovaný, postačovalo k rozšíření oblasti působnosti nařízení č. 861/2007 na takový spor, jaký nastal ve věci v původním řízení, bylo by to proti shora popsané vůli unijního normotvůrce.
- 30 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět, že čl. 3 odst. 1 nařízení č. 861/2007 musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „strany“ se vztahuje jen na žalobkyni v původním řízení a žalovaného v původním řízení.

K druhé otázce

- 31 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 2 odst. 1 a čl. 3 odst. 1 nařízení č. 861/2007 vykládány v tom smyslu, že případ, kdy žalobce i žalovaný mají bydliště nebo sídlo ve stejném členském státě, jako je členský stát soudu, u něhož byla podána žaloba, spadá do oblasti působnosti tohoto nařízení.
- 32 V tomto ohledu postačí poukázat na to, že čl. 2 odst. 1 nařízení č. 861/2007 výslovně omezuje oblast působnosti tohoto nařízení na věci v přeshraničních případech. Článek 3 odst. 1 uvedeného nařízení, jak jej vyložil Soudní dvůr výše v bodě 30 tohoto rozsudku, definuje přeshraniční případ jako případ, ve kterém má žalobce nebo žalovaný bydliště nebo místo obvyklého pobytu v jiném členském státě, než je členský stát soudu, u něhož byla podána žaloba.
- 33 V důsledku toho takový případ, jaký nastal ve věci v původním řízení, kdy žalobce má sídlo a žalovaný bydliště ve stejném členském státě jako je členský stát soudu, u něhož byla podána žaloba, nespadá do oblasti působnosti nařízení č. 861/2007.

- 34 Pro úplnost je nutno připomenout, že podle bodu 8 odůvodnění nařízení č. 861/2007 je toto nařízení vedle možností existujících v rámci práva členských států dalším nástrojem, jehož lze využít, jsou-li splněny podmínky stanovené pro jeho použití.
- 35 Pokud tedy nárok nespadá do oblasti působnosti nařízení č. 861/2007, uplatní se procesní právo členského státu, v němž řízení probíhá. V takovém případě přísluší podle čl. 4 odst. 3 tohoto nařízení předkládajícímu soudu, aby o tom vyrozuměl žalobce, a v případě, že žalobce nevezme žalobu zpět, tuto žalobu projednal podle příslušného vnitrostátního procesního práva.
- 36 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět, že čl. 2 odst. 1 a čl. 3 odst. 1 nařízení č. 861/2007 musí být vykládány v tom smyslu, že takový případ, jaký nastal ve věci v původním řízení, kdy žalobce i žalovaný mají bydliště či sídlo nebo místo obvyklého pobytu ve stejném členském státě, jako je členský stát soudu, u něhož byla podána žaloba, nespadá do oblasti působnosti tohoto nařízení.

K nákladům řízení

- 37 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (desátý senát) rozhodl takto:

- 1) **Článek 3 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, ve znění nařízení Rady (EU) č. 517/2013 ze dne 13. května 2013, musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „strany“ se vztahuje jen na žalobkyni v původním řízení a žalovaného v původním řízení.**
- 2) **Článek 2 odst. 1 a čl. 3 odst. 1 nařízení č. 861/2007, ve znění nařízení č. 517/2013, musí být vykládány v tom smyslu, že takový případ, jaký nastal ve věci v původním řízení, kdy žalobce i žalovaný mají bydliště či sídlo nebo místo obvyklého pobytu ve stejném členském státě, jako je členský stát soudu, u něhož byla podána žaloba, nespadá do oblasti působnosti tohoto nařízení.**

Podpisy.